

Χαλκιδική
Δήμος Αρναίας «Αριστοτέλης»
Κυριακή 1 Νοεμβρίου 2015

Θέμα Ημερίδας: «Απελευθέρωση της Χαλκιδικής το '12 και 240 χρόνια από το πέρασμα του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού από την Αρναία»

Θέμα Μαρίας Μαντουβάλου: «Η Ελευθερία του έθνους και οι ελευθερωτές Πατροκοσμάδες»

Οι επετειακές εορταστικές, θρησκευτικές και εθνικές εκδηλώσεις όπως και οι σημερινές εδώ στην Αρναία, διπλού χαρακτήρα, εθνικού και θρησκευτικού, τα εγκώμια, οι ύμνοι και το αιώνιο μνημόσυνο προς τους αγίους και ηρωικούς νεκρούς, καθώς και η τιμή προς τους επιζώντες, αποτελούν πανελλήνιο χρέος, που εσείς εδώ στην Αρναία και γενικότερα στην περιώνυμη για το ελληνικό της φρόνημα Χαλκιδική, όπως την ξεχώριζε ο Νεοκλής Καζάζης, στο βιβλίο του για «το Μακεδονικό Πρόβλημα» το εκτελείτε, λέω αυτό το χρέος, με τα εθνικο-θρησκευτικά προγράμματά σας και τους εορτασμούς σας ανελλιπώς και με απόλυτη ευλάβεια, τροφοδοτώντας έτσι την αισιόδοξη ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο αντάξιο των πρωταγωνιστών της θρησκευτικής, εθνικής και πολιτικής ελευθερίας μας στη σημερινή περίοδο των πολλαπλών ιδεοληπτικών κρίσεων, της υποτίμησης και πλαστογράφησης της ιστορίας και της αλλοίωσης ή και περιφρόνησης των εθνικών και θρησκευτικών παραδόσεων, με την παράλληλη κορύφωση των κοινωνικών ανησυχιών που ζούμε τις ημέρες μας.

Και είναι ευχής έργο ότι αυτός ο διπλός εορτασμός γίνεται σήμερα, ανήμερα της εορτής των Αγίων και θαυματουργών Αναργύρων, Κοσμά και Δαμιανού και της οσίας μητέρας αυτών Θεοδότης, γιατί η έξοδός μας από τις συσσωρευμένες πάνω στις πλάτες του Ελληνικού λαού κρίσεις, μπορούν να θεραπευτούν μόνο με θαύμα.

Η επέτειος των 240 χρόνων από το πέρασμα το 1775 του εθνομάρτυρα και ισαπόστολου θαυματουργού Πατροκοσμά από την Αρναία και η Απελευθέρωση της Χαλκιδικής και της Αρναίας το 1912, όπως το είχε προφητέψει ο άγιος Κοσμάς, αποτελούν σημαντικό ορόσημο στην Νεοελληνική Ιστορία. Και αυτό γιατί τα γεγονότα αυτά εκτυλίχθηκαν εκεί απ' όπου πριν από αιώνες προετοιμάστηκαν, δηλαδή από τη Μακεδονία και ιδιαίτερα το Άγιον Όρος, τη μικρή αυτή Μακεδονική Χερσόνησο, την ελληνορθόδοξη εθνική ακρόπολη της Μακεδονίας, το κυριότατο προπύργιο της Χαλκιδικής, το πραγματικά Ιερό Όρος για τον Ελληνισμό και τη Μακεδονία. Η ιστορία του από της Αλώσεως μέχρι σήμερα δεν είναι μόνο θρησκευτική, αλλά και εθνική (Καζάζης). Μας το υπενθύμισε το 1984 και σχετικό

δημοσίευμα της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους, αναφερόμενο στην παιδεία του Γένους ή μάλλον στην παραμόρφωσή της, επισημαίνοντας ότι, αν δεν ήσαν γενάρχες του νέου Ελληνισμού ένας άγιος Κοσμάς και ένας Μακρυγιάννης, αν δεν υπήρχαν στο αίμα μας, τότε θα μπορούσαμε να κάνουμε ό,τι μας κατέβη. Τώρα όμως είμαστε χρεωμένοι με πνευματική κληρονομιά, που την οφείλουμε σ' αυτούς που φρόντισαν να αντέξει ο λαός τους τόσους αιώνες της Τουρκοκρατίας χωρίς να χάσει την πίστη του, τη γλώσσα του και την εθνική του συνείδηση.

Ένας από τους πρωτεργάτες αυτών των εθνικών πνευματικών χαρακτηριστικών ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός που ετοιμάζεται πνευματικά στην Αθωνιάδα ως λαϊκός και στη Μονή Φιλοθέου ως κληρικός αλλά και πατριωτικά σύμφωνα με γνωστές και άγνωστες πηγές, όπως αυτή που παρέχει ένας από τους συμμαθητές τού Αγίου, όχι όμως και άξιος Αγιορείτης και ο οποίος δίνει αυτή τη μαρτυρία απευθυνόμενος στον επίσης συμμαθητή τού Πατροκοσμά, τον Πλαταμώνος Διονύσιο, για τον οποίο πίστευε ότι είχε δημοσιεύσει εναντίον του αυστηρή κριτική και γράφει:

«Εσύ δεν είσαι που με τους συνθιασώτες σου, τους ομόφρονές σου, οι οποίοι κάτω στον αμπελόκηπο του μοναστηριού όχι μόνο τραγουδούσες και χόρευες με τις λύρες και πιστολιές έριχνες, περπατώντας με τα πόδια γυμνά ως τα γόνατα, με τις πιστόλες και το γιαταγάνι στο ζωνάρι, περπατούσες μαζί με τους ομόφρονές σου ρίχνοντας πιστολιές. Έπειτα το απόγευμα επιστρέφοντας στο σχολείο έρριχνες πάλι πιστολιές κλπ».

Αυτή η άγνωστη μέχρι σήμερα πληροφορία συνδυάζεται με μίαν άλλη που προέρχεται από τον Χριστόφορο Περραιβό, στη σύντομη βιογραφία του Ρήγα, όπου γράφει: [αποδίδω απλοποιημένο το κείμενο του Περραιού]:

*«Ο Άγιος Κοσμάς όντας από τη φύση του φιλομαθής... πήγε στο Άγιον Όρος, όπου αφοσιώθηκε στη μάθηση των γραμμάτων και σχολάρχης τότε στο Άγιον Όρος ήταν ο σοφός Κερκυραίος Ευγένιος του οποίου ακροατής εχηρημάτισε και ο Κοσμάς. Κατά την ίδια περίοδο, ομάδα μαθητών του Ευγενίου, συμπεριλαμβανομένου και του Κοσμά, βλέποντας την πολλή αμάθεια του Έθνους των και τον εξαιτίας αυτής επαπειλούμενο κίνδυνο για την Ορθοδοξία και τον Εθνικισμό συμφώνησε **αυτή η ομάδα των μαθητών, ομόφωνα και εν ονόματι της Αγίας Τριάδος να βοηθήσει το έθνος με τη μάθηση των γραμμάτων.** Μέλος της ομάδας αυτής υπήρχε και ο ιεροκήρυκας Άγιος Κοσμάς, ο οποίος υποσχέθηκε στους συνεταίρους του να γίνει ιεροκήρυκας σ' όλη την Ελλάδα».*

Στην ομάδα αυτή από το 1759 περιλαμβάνονταν ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, ο Βησσαρίων από τη Ραψάνη, ο Διονύσιος Πλαταμώνος, ο Σέργιος Μακραιός, ο Άγιος Αθανάσιος ο Πάριος κ.α. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ομάδα των μαθητών του Ευγενίου Βούλγαρη στην Αθωνιάδα έβαλε στόχο την απελευθέρωση, το «ποθούμενο», κατά τον Πατροκοσμά. Η ίδρυση σχολείων είναι γενικός τους σκοπός

και αποτελεί ένα μέρος του σχεδίου που απέβλεπε στην Απελευθέρωση. Σ' αυτό τον τομέα της ίδρυσης σχολείων υπερβαίνει όλους τους άλλους συμμαθητές του ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, η πατριωτική δράση του, εξάλλου, είναι έκδηλη σε άλλον συμμαθητή του Πατροκοσμά, στον Διονύσιο Πλαταμώνος. Την υπέρ πατρίδος δράση του υπογραμμίζει και η παρουσία του σε μυστικές συνελεύσεις, που είχαν σκοπό την κατάστροψη απελευθερωτικών σχεδίων. Στη συνέλευση του Αυγούστου του 1789, αρχικά στη Νάουσα και ύστερα στην Κοζάνη, στην οποία ήσαν παρόντες πολλοί αρχιερείς και πρόκριτοι της περιοχής, αποφασίσθηκε να εξεγερθούν κατά των Τούρκων οι αρματολοί και ήταν πολλά αρματολίκια στη Μακεδονία και 25 στρατιωτικά σώματα, γεγονός που αποκαλύπτει τα απελευθερωτικά σχέδια. Έλαβαν μέρος σ' αυτή τη Συνέλευση του 1789, υπό τον Διονύσιο Πλαταμώνος, οι Μητροπολίτες Βεροίας Δανιήλ, Εδέσσης Μελέτιος, Παραμυθίας Άνθιμος κ..α. (Νόνα Παπαδημητρίου 218).

Σωστά λοιπόν ο Βατοπεδινός Δωρόθεος Μοναχός στο έργο του για το Άγιον Όρος γράφει:

Η ακατασίγαστη δίψα τού σκλαβωμένου ραγιά για ελευθερία βρίσκει πρώτη την αγιορείτικη κοινότητα να συμπάσχει. Στο Όρος, η προετοιμασία γίνεται αθόρυβα, αλλά σταθερά. Όλοι οι Αγιορείτες - όπως, ασφαλώς, και όλη η Εκκλησία – δουλεύουν πυρετωδώς για την ώρα της σύγκρουσης. Πρώτη εντολή των Αγιορειτών προς το λαό είναι η προσήλωση στην αγία Ορθοδοξία· όποιος εκπέσει της Ορθοδοξίας και γίνει μουσουλμάνος δεν αλλάζει μόνο θρήσκευμα, αλλά και εθνικότητα: Τουρκεύει.

Οι νεομάρτυρες επίσης προετοιμάζουν την Απελευθέρωση, σφραγίζοντας με το αίμα τους την πίστη τους και την εθνικότητά τους.

Άλλοι Αγιορείτες πολεμούν αρματολοί στα βουνά. Άλλοι είναι οπλουργοί στα 10 μεγάλα εργαστήρια του Άθω. Άλλοι γράφουν και τραγουδούν εγερτικούς θούριους,

Από το 16^ο αι. αρχίζει να εξαίρεται στις τοιχογραφίες η ένδοξη ιστορία της φυλής. Ιστορούνται μορφές αρχαίων ελλήνων φιλοσόφων. Αγιορείτες εγγράφονται στη Φιλική Εταιρεία και συστηματοποιούν το συνεχώς αναφαινόμενο επαναστατικό ρεύμα. Γνωστοί φιλικοί είναι ο Ανανίας Λαυριώτης που ανέπτυξε μεγάλη εθνική δράση, ο Γερμανός Εσφιγμενίτης κ.λ.π. Στην πιο κρίσιμη ώρα της Ρωμοσύνης έρχεται ο **Πατροκοσμάς** (1714 -79), ο σωτήρας του νέου ελληνισμού. Εδώ κρύβονται, στα μοναστήρια, αρματολοί, οπλαρχηγοί, ακροατές του Πατροκοσμά, όπως ο περίφημος οπλαρχηγός Νίκος Τσάρας. Και οι κελλιώτες εφοδιάζουν και τα παλικάρια του με όλα τα εφόδια. Εδώ κρύβονται οι αρματολοί που με συχνές εφόδους εξοντώνουν αποσπάσματα Τουρκικού στρατού... τραγουδούσαν κλέφτικα τραγούδια, πυροβολούσαν στον αέρα στη Μονή Βατοπεδίου, τους συνάντησε περιηγητής που το καταθέτει (τ.Α', 101).

Με την αποχώρηση του Ευγένιου Βούλγαρη (Ιαν. 1759) φεύγει και το σύνολο σχεδόν των μαθητών και όλοι αναλαμβάνουν δράση στη συνέχεια από διάφορες θέσεις. Ο Γενάρχης του Νέου Ελληνισμού, το καύχημα του Γένους, ο Κοσμάς ο Αιτωλός και το Πατριαρχείο γνωρίζουν τις πολιτικές και διπλωματικές διεργασίες που αναπτύσσονται, όπως π.χ. ότι το 1762 μοναχός Αγιορείτης που έμεινε πολλά χρόνια στο Άγιον Όρος, ο Παΐσιος της Μονής Χιλανδαρίου, παίρνει την πρωτοβουλία, άγνωστο από πού παρακινήθηκε, να αναζωπυρώσει το από χρόνια σβησμένο εθνικό φρόνημα του βουλγαρικού έθνους, παρασκευάζοντας έτσι την αναγέννησή του.

Στην επικίνδυνη στιγμή μετά τα Ορλωφικά και την απειλή που ετοιμάζε να υλοποιήσει ο Τούρκος δυνάστης να ξεριζώσει κάθε τι ελληνικό από τις εστίες του και να μετοικήσει στη Βαβυλώνα ολόκληρο το ελληνικό έθνος και την ελληνική χερσόνησο να την κατοικήσει από φυλές της Τουρκίας, εμφανίζεται ο σωτήρας του Γένους άγιος ιεροκήρυκας Πατροκοσμάς και με το πασίγνωστο σε όλους κήρυγμά του εξασφαλίζει το μέλλον του Ελληνισμού, που μεγαλούργησε, σύμφωνα με τις προφητείες του, αφού πρώτα εξασφάλισε την βιολογική και την πνευματική αρτιότητα του Γένους σε γλώσσα, θρησκεία, αγωγή, εθνισμό. Χωρίς το κήρυγμά του ίσως να μην υπήρχαν Ορθόδοξοι Χριστιανοί και Έλληνες κατοικούντες την Μακεδονία, την Ήπειρο, την Αλβανία.

Ο τόνος του σε όλα τα κηρύγματα διαυγής: Το Γένος μας είναι Ελληνικόν. Εγώ δουλεύω για το Γένος. Ο αντίχριστος είναι στο κεφάλι μας, χωρίς να ειπώ το όνομά του. Το «ποθούμενο» θα γίνει στην τρίτη γενεά.

Δεν είναι παράξενο ότι η πίστη του λαού και των Κλεφτών στον Άγιο Προφήτη και Ιεραπόστολο, οδήγησε, ώστε και πριν και μετά απ' αυτόν όλοι να κινηθούν στο να κατακτήσουν το «ποθούμενο». Και η επανάσταση του '21 κηρύχθηκε με το προσφιλέστατο κατά τα χρόνια της σκλαβιάς τραγούδι: «Βόηθ' Άγιε Γιώργη και συ, Άγιε Κοσμά, να πάρουμε την Πόλη και την Αγία Σοφιά» και ακολούθησαν οι λαμπρές νίκες του 1912 αφού πρώτα ενστερνίστηκαν γενεές επί γενεών τις εντολές του, όπως:

«Διατηρήστε γενναία και ατρόμητα την ιερή μας θρησκεία και τη γλώσσα των πατέρων, γιατί και τα δύο αυτά χαρακτηρίζουν τη φιλτάτη μας πατρίδα και χωρίς το έθνος μας καταστρέφεται.

»Μην απελπισθείτε, αδελφοί μου, η θεία πρόνοια θα στείλει μία μέρα την ουράνια σωτηρία για να χαροποιήσει τις καρδιές μας και να μας απαλλάξει από την ελεεινή κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε».

Αναπτέρωνε τα όνειρα όλων των Ελλήνων και κυρίως των Μακεδόνων για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Ο Εμμανουήλ Παπάς, ο αρχηγός και υπερασπιστής της Μακεδονίας, όπως έτσι τον ανακήρυξε η γενική συνέλευση των προκαθήμενων των μονών τού Αγίου Όρους καθοδηγεί, εμπνευσμένα, Πολύγυρο,

Κασσάνδρα, Ορμύλια, Νικήτη, Παρθενώνα να υψώσουν τον δαυλό της ελευθερίας και να οπλίσουν την πίστη με τόλμη. Τα χωριά τής Χαλκιδικής ήταν ήδη επαναστατημένα. Μαζί του και 1000 Αγιορείτες μοναχοί.

Δύο μονές, η Εσφιγμένου και η Χιλανδαρίου γίνονται τα προκεχωρημένα φυλάκια. Η Εσφιγμένου, έχοντας ηγούμενο τον Ευθύμιο, ιδιαίτερο γραμματέα του Αγίου Γρηγορίου Ε΄, Φιλικό και στενό συνεργάτη του Εμμανουήλ Παπά, δίνεται ολόκληρη στην Επανάσταση. Οι Μονές παραχωρούν κανόνια στους επαναστάτες και μεταφέρουν πυρίτιδα από το Άγιον Όρος στις επαναστατημένες περιοχές.

Σ' όλες τις μάχες βρίσκεται παρών ο επίσκοπος Ιερισσού Ιγνάτιος ο Αγιορείτης που «συναγωνίζεται» με τους πολεμιστές εμπνυχώνοντάς τους αλλά τραγικό το τέλος. Ο Παπάς πεθαίνει αλλά ο αγώνας συνεχίζεται.

Παμμακεδονική εξέγερση, το έναυσμα της οποίας δίνει ο Κριμαϊκός Πόλεμος (1853 – 56) οργανώνεται από τον Δ. Τσάμη Καρατάσσο «αρχιστράτηγο Μακεδονίας» Την εξέγερση καλύπτει, πλην δεν υποστηρίζει ο Άθως.

1912: Στο Όρος βρίσκονται οι επαναστάτες μέχρι την απελευθέρωση του 1912. Οι νίκες της Ελλάδας προωθούν τον Ελληνικό στρατό στο Όρος.

Την Παρασκευή 2 Νοεμβρίου του 1912, μοίρα του Πολεμικού Ναυτικού, αποτελούμενη από 4 πολεμικά, «Πάνθηρ», «Ιέραξ», «Θύελλα» με επικεφαλής το θρυλικό θωρηκτό – καταδρομικό «Αβέρωφ» καταπλέει στο λιμάνι της Δάφνης. Αποβιβάζεται ο θρυλικός υποναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης και οι λοιποί αξιωματικοί υπό τις επευφημίες χιλιάδων Αγιορειτών μοναχών. Παραδίδονται οι Τούρκοι οπλίτες...

Το άγημα στις Καρυές το υποδέχονται μοναχοί που κρατούν σημαίες ελληνικές, δάφνες και θυμιάματα. Η πρωτεύουσα είναι όλη σημαιοστολισμένη με τη γαλανόλευκη. Οι νικητές στην πλατεία του Πρωτάτου περνούν από πύλη κοσμημένη με φύλλα δάφνης και τους υποδέχονται πλήθος ιερέων και διακόνων. Το απόγευμα τάγμα πεζικού με 750 άντρες και σε όλους η Ιερά Κοινότητα ετοιμάζει τα της υποδοχής.

Η Αρναία συμμετείχε στους αγώνες, όπως λεπτομερειακά αναφέρεται σ' αυτό το γεγονός ο Δημήτρης ο Κύρου και πιστοποιείται η προφητεία του Κοσμά του Αιτωλού για την απομάκρυνση των Τούρκων απ' αυτή και για το ότι «η ελευθερία είναι βγαλμένη από τα κόκκαλα των Ελλήνων τα ιερά» και από τα αίματα των νεομαρτύρων των πολλών πατροκοσμάδων στη διαδρομή των αιώνων. Γιατί σε όλα δίνει το παρόν το Άγιον Όρος; Γιατί η ελληνική ελευθερία μέσα στην πνευματική της έννοια έχει το Θείο και ταυτίζεται με αυτό, ακριβώς όπως την θέλει ο Απόστολος Παύλος, λέγοντας στην προς Κορινθίους Β' επιστολή του (Γ'17): *Όπου το πνεύμα Κυρίου εκεί Ελευθερία.*

Η ιδέα της ελευθερίας και η συνειδητή απόφαση της αυτοθυσίας είναι ο κεντρικός πυρήνας του Ελληνικού Έθνους σε όλη του την Ιστορία και ενέχει θεία έξαρση. Ο Σολομός δικαίως την συνενώνει με τη Θρησκεία λέγοντας:

*Σου ήλθε εμπρός λαμποκοπώντας
η Θρησκεία μ' ένα σταυρό.
Σ' αυτό, εφώναζε, το χώμα
στάσου ολόρθη, Ελευθεριά
και φιλώντας σου το στόμα
μπαίνει μέσ' την εκκλησιά.*

Πρώτη η Εκκλησία της Ελλάδος ευλογεί το δίκαιο αγώνα των παιδιών της υπέρ της Πίστεως και της Πατρίδος και όπως έλεγε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρύσανθος:

«Αυτοί με άρματα και άλογα, εμείς εν ονόματι Κυρίου του Θεού και με τη γενναιότητα και την ανδρεία μας θα δοξασθούμε».

Στους μιμητές και άξιους διαδόχους του Πατροκοσμά συμπεριλαμβάνονται, ενδεικτικά τους αναφέρω: Πρώτον, ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος με τα πάνω από 100 χρόνια ζωής του, με την πολυσχιδή πατριωτική του δράση από ίδρυση σχολείων και ορισμό δασκάλων μέχρι μυστική δράση και ενίσχυση φτωχών από το 1903 μέχρι σήμερα.

Δεύτερον ακόμη η οικογένεια των Προνιατών, δηλαδή Μουσουλμάνων στο θρήσκευμα, που κατοικούσε στην Παραμυθιά, όπου όλοι οι Οθωμανοί της κάτοικοι ήταν ελληνόφωνοι, και όπως διασώζει ο Γενικός Επιθεωρητής στην Κομοτηνή δάσκαλος Παναγιώτης Παυλούρος (1897 – 1981), αυτή η οικογένεια διατηρούσε με ευλάβεια την μαγγούρα και το σακκούλι του Κοσμά του Αιτωλού, που τον είχαν φιλοξενήσει στην Παραμυθιά. Μου έλεγαν μάλιστα, γράφει, πως στον καιρό των αγώνων των Σουλιωτών ειδοποιούσαν πάντοτε τους Σουλιώτες για τις εναντίον τους εκστρατείες του Αλή Πασά. Και όπως γράφει ο αρχιμανδρίτης Θεόφιλος Σιμόπουλος, στην επαρχία της Παραμυθιάς η διδασκαλία του Αγίου είχε αφήσει γερές ρίζες και είχε δημιουργήσει αρκετά σχολεία και πνευματικές εστίες.

Τρίτον, στην Παραμυθιά μιμητής, διάδοχος και άξιος μαθητής του ιερομάρτυρα Κοσμά και ενσαρκωτής της διδασκαλίας του υπήρξε ο θρυλικός, πολέμαρχος από τους λίγους, μοναχός Σαμουήλ, κοσμικό όνομα Σταύρος Θεμελής. Καταγόμενος από χωριό της Παραμυθιάς νεαρός παρακολούθησε τον Πατροκοσμά και διδάχθηκε απ' αυτόν τα στοιχειώδη γράμματα.

Από τα λόγια και τα έργα τού ενθουσιώδους κήρυκα της χριστιανικής αλήθειας άντλησε ο Σαμουήλ πολύτιμα κεφάλαια εθελοθυσίας και αφοσίωσης στην πίστη και την πατρίδα. Στο Σούλι εμφανίστηκε στην αρχή των Σουλιωτικών κατά του Αλή αγώνων και εμόναζε σ' ένα σπήλαιο στο Κούγγι, όπου είχε ανεγείρει τον ναΐσκο της Αγίας Παρασκευής και ένα μικρό φρούριο. Συνήθιζε δε στα κηρύγματά του να

παρενθέτει συνεχώς τις λέξεις «*η τελευταία κρίση*» απ' όπου και ονομάστηκε «*Σαμουήλ, η τελευταία κρίση*». Είχε το σεβασμό όλων των Σουλιωτών. Το τέλος του είχε την αίγλη του μαρτυρίου, επισφράγησε ζωή γεμάτη πατριωτισμό και θρησκευτική αφοσίωση και τον ανέδειξε ένα των εθνικών μας μαρτύρων. Μαρτυρίες λένε ότι ο Σαμουήλ έφερε πάντοτε το Ευαγγέλιο και την Αποκάλυψη του Ιωάννη και ερμήνευε τις ρήσεις τους κατά τις περιστάσεις και ο λαός τον σεβόταν ως προφήτη και απόστολο του Θεού.

Δεκέμβριος 1803 οχυρωμένος στο Κούγγι χρησιμοποιεί το σταυρό και τη ρομφαία και σηκώνοντας τη σημαία του Σταυρού στους προμαχώνες της Αγίας Παρασκευής, που είχε ανεγείρει ο ίδιος, βάζει φωτιά στην πυρίτιδα και ανατινάσσεται μαζί με πολλούς Τουρκαλβανούς του Αλή Πασά, ο μαθητής Εθνομάρτυρας, όπως και ο πολυφημισμένος δάσκαλος.

Στο παρελθόν, όταν ο ελληνικός κόσμος ήταν εξαντλημένος και ξεπεσμένος ηθικά από πράξεις και ενέργειες ανάξιες αυτού, και είχε αρχίσει να παίρνει την κατιούσα, ήρθε από τη Μακεδονία η ανακαινιστική και εξυγιαντική πνοή και ένωσε τους Έλληνες και ανόρθωσε την ελληνική ιδέα και όταν ο Βυζαντινός κόσμος από τις οικονομικές είχε πέσει σε παρακμή, τότε πάλι από τη Μακεδονία ήρθε η πνοή της ανόρθωσης με την εξαιρετική φυσιογνωμία του Βασιλείου του Α' που θεμελίωσε την ένδοξη Μακεδονική δυναστεία και ξερίζωσε τον πολυκέφαλο της εποχής εκείνης βαρβαρισμό και σ' αυτούς τους αιώνες ο Άγιος Δημήτριος στην εσχάτη ανάγκη φάνηκε με κατάλευκη αμφίεση πάνω σε άσπρο άλογο σαν σωτήρας της πόλης.

Ο Έλληνας ιστορικός της αρχαιότητας Πολύβιος έγραψε:

«Ποια και πόσο μεγάλη τιμή αξίζουν οι Μακεδόνες οι οποίοι τον περισσότερο χρόνο της ζωής τους δεν παύουν να πολεμούν προς τους βαρβάρους για την ασφάλεια των Ελλήνων; Γιατί τα των Ελλήνων θα βρίσκονταν πάντοτε σε μεγάλους κινδύνους, αν δεν είχαμε τους Μακεδόνες ως προμαχώνα (τ.3., βιβλ. 9,35)».

Και να προσθέσω ότι ο προμαχώνας των Μακεδόνων στην Τουρκοκρατία ήταν το καύχημα της Ορθοδοξίας ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, αυτός που έσταζε στη λαϊκή ψυχή την ελπίδα της μελλοντικής απελευθέρωσης και έλεγε συχνά: *«Αυτό θα γίνει μια μέρα ρωμαίικο και καλότυχος όποιος ζήσει σε κείνο το βασίλειο!»* Άλλοτε έλεγε τη λέξη «*ποθούμενο*» με την έννοια πάλι της Επανάστασης. *«Το ποθούμενο θα γίνει τότε»* και άφηγε να υπονοείται κάτι μελλοντικό και αναμενόμενο.

Τελειώνω με την ευχή και την παράκληση να επισκεφθούν το ελληνικό Γένος, όπως μέχρι τώρα το έκαναν, σε όλες τις κρίσιμες στιγμές του Έθνους, οι ένδοξοι και θαυματουργοί γιατροί Άγιοι Ανάργυροι και να ξαναδώσουν τη θεραπεία στους Έλληνες δωρεάν, όπως οι ίδιοι δωρεάν έλαβαν τη χάρη της θεραπείας και να μαλακώσουν με τα θαύματα τα δικά τους μαζί και με αυτά του άλλου αθλοφόρου θαυματουργού συνονόματου Κοσμά του Αιτωλού την υπερεκχειλίζουσα στις ημέρες μας αυθάδεια, αναισχυντία, ιταμότητα και ανικανότητα αυτών που καθήκον τους

είναι να φυλάνε Θερμοπύλες και ωστόσο τις αφήνουν ανοιχτές και αφύλαχτες σε κάθε φθοροποιό επιδρομέα των ιερών και οσίων του Ελληνορθόδοξου Γένους και κυρίως της Μακεδονίας, γιατί η Μακεδονία είναι η καρδιά της Ελλάδας και όποιος τους παλμούς της και τη φωνή της εμποδίζει δεν είναι Έλληνας αλλά μόνον εχθρός όσο ψηλά στην ιεραρχία βρίσκεται.

Ευχαριστώ